

Program výzkumu a vývoje "Výzkumná centra"

1. Cíle programu

Zakládáním výzkumných center (dále jen "centra") bude stát usilovat o prohloubení kvality vybraných oborů vědeckého poznání a bude zabezpečovat rozvoj oborů, které mají domácí realizační zázemí. Tento způsob podpory výzkumu v České republice umožní českým odborníkům v relativně krátké době v souladu s Principy vědní politiky České republiky a v souladu s Národní politikou výzkumu a vývoje dosáhnout srovnatelných výsledků s vyspělými zeměmi v oblasti výzkumu a vývoje.

Špičkových pracovišť na skutečně světové úrovni je v České republice jen malý počet. Spolupráce jednotlivých sektorů (oblastí) výzkumu a vývoje, tj. ústavů AV ČR, vysokých škol, resortních výzkumných organizací a výzkumu podnikového, je i přes mnohá zlepšení stále ještě nedostatečná. Je proto nutno podpořit spolupráci při řešení rozsáhlejších problémů výzkumu a vývoje, spolupráci při výchově mladých odborníků a doktorandů a vytvářet podmínky pro odstraňování zbývajících překážek pro spojování výzkumných kapacit vysokých škol, AV ČR a dalších institucionálně podporovaných výzkumných organizací.

Založení center bude podporováno tam, kde bude prokázána vysoká odborná způsobilost na straně producentů poznatků výzkumu a vývoje, doložen opravdový zájem partnerů o spolupráci a budou prokázány mimořádné organizační a řídicí předpoklady pro vědeckou práci.

Od center základního výzkumu je nutné navíc vyžadovat zapojení do mezinárodních sítí výzkumu, vysoké zahraniční renomé příslušného pracoviště, projevující se kromě jiného i prokazatelným vysokým zájmem o studijní či pracovní pobyty v takovém centru. U center orientovaného výzkumu k těmto požadavkům přistupuje i požadavek na připravenost uživatelů pro využití poznatků získaných centrem.

Cílem programu "Výzkumná centra" je

- 1.1. soustředit kapacity a prostředky na vybrané směry výzkumu, zvýšit kvalitu výzkumu orientovaného na dlouhodobé požadavky aplikační sféry a u cíleného výzkumu zohlednit regionální potřeby;
- 1.2. koncentrovat prostředky na omezený počet center o velikosti přiměřené danému směru;
- 1.3. zvýšit podporu mladých výzkumných pracovníků;
- 1.4. podpořit spolupráci výzkumných týmů různých institucí.

Předpokládá se, že :

- na podporu projektů tohoto programu bude vyčleněna částka ze státního rozpočtu ve výši cca 375 mil. Kč pro rok 2000,
- pro rok 2001 a další nebude vyčleněna částka vyšší než dvojnásobek částky pro rok 2000,
- uvedená částka bude stejným dílem rozdělena mezi oba podprogramy.

2. Struktura programu

Program je členěn na dva podprogramy:

- 2.1. Podprogram A: “badatelský - základní výzkum” s nezbytnou vazbou na mezinárodní spolupráci;
- 2.2. Podprogram B: “cílený - aplikovaný výzkum” s nezbytnou vazbou na další využití výsledků výzkumu a podporu v rámci regionu, u něhož je mezinárodní spolupráce vhodná a vítaná.

3. Základní podmínky pro založení centra

Navrhované centrum musí splňovat následující podmínky:

- 3.1. centrum se musí vytvářet kolem význačných odborníků, kteří prokázali a prokazují špičkové výsledky ve svém oboru;
- 3.2. na projektu centra se při jeho zakládání musí podílet nejméně dvě různé organizace (dále jen “zakládající organizace”). Počet ostatních spolupracujících subjektů není omezen.
 - 3.2.1. u podprogramu A z nich alespoň jedna musí být vysoká škola;
 - 3.2.2. u podprogramu B z nich alespoň jedna musí být vysoká škola a jedna musí být organizace veřejného či soukromého sektoru z aplikační sféry;
- 3.3. centrum musí mít jednoznačně určené své působiště a v návrhu projektu musí být uvedena lokalizace centra, včetně popisu prostor vymezených pro činnost centra;
- 3.4. v případě, že centrum je navrženo jako organizační složka některé ze zakládajících organizací, musí návrh projektu obsahovat organizační začlenění centra do struktury této organizace;
- 3.5. v navrhovaném projektu centra musí být uvedeny :
 - 3.5.1. odpovědná osoba za odborný program centra ¹;
 - 3.5.2. další klíčové osobnosti centra;
- 3.6. mezi kmenové pracovníky centra ² lze počítat ty, jejichž pracovní činnost v centru pokrývá minimálně 0,7 pracovního úvazku (a musí být zakotvena v jejich pracovní náplni);
- 3.7. centrum musí uskutečňovat nebo se musí podílet na uskutečňování doktorských studijních programů ³;
- 3.8. musí být koncipováno na 5 let s tím, že z návrhu projektu musí vyplývat, že jeho horizont bude delší ⁴ (výzkumný program centra musí být v návrhu strukturovaně popsán);
- 3.9. návrhy projektů mohou podávat pouze právnické osoby;
- 3.10. centrum musí mít oddělené účetnictví;

¹ řešitel projektu

² Kmenoví pracovníci centra mají za povinnost informovat nositele projektu o všech svých pracovněprávních aktivitách mimo centrum.

³ Bez trvalého kontaktu se začínajícími výzkumníky a bez reálné možnosti jejich budoucího uplatnění v centru je centrum odsouzeno ke stagnaci.

⁴ Předpokládá se vznik center jako samostatných vysokoškolských ústavů či společných pracovišť vysoké školy a AV ČR, která po 5ti letech realizace projektu, tj. po ukončení programu, mohou být převedena na institucionální financování.

- 3.11. centrum musí být vybaveno z prostředků zakládajících organizací tak, aby mohlo zahájit svou výzkumnou a odbornou činnost bezprostředně od počátku financování projektu;
- 3.12. v návrhu projektu musí být uvedeny všechny granty, projekty a výzkumné záměry řešené všemi osobami zúčastněnými v navrhovaném projektu ⁵;
- 3.13. pracovníkům centra může být umožněno za předchozího souhlasu řešitele účastnit se jako členové týmu řešení dalších projektů, grantů financovaných z prostředků státního rozpočtu na výzkum a vývoj za podmínky, že tyto aktivity nebudou omezovat jejich činnost v centru;
- 3.14. nositel ⁶ je povinen zavázat pracovníky centra poskytovat v souladu s platnými předpisy informace a konzultace ve svém oboru ⁷ ;
- 3.15. nositel je povinen zajistit, aby výsledky získané činností centra nebyly vykazovány zároveň jinými organizačními jednotkami než těmi, které založily centrum; pokud je centrum samostatným právním subjektem, nelze jeho výsledky vykazovat jinými organizacemi;
- 3.16. nositel je povinen zajistit zpřístupnění výsledků a výstupů centra veřejnosti a v návrhu projektu musí uvést způsob zveřejňování výsledků a výstupů získaných činností centra;
- 3.17. součástí návrhu projektu musí být návrh smlouvy, která upravuje vzájemné vztahy mezi zakládajícími organizacemi (příp. mezi dalšími subjekty podílejícími se na činnosti centra), zejména vymezuje jejich majetkoprávní vztahy ⁸, návrh využití prostředků státního rozpočtu ⁹, personální zajištění činnosti centra ¹⁰, vymezuje rozhodovací a řídicí pravomoci jednotlivých subjektů a jejich další závazky vůči centru;
- 3.18. návrh zřízení centra musí být projednán ve vědecké radě organizace nositele ¹¹ a její písemné stanovisko musí být přiloženo k návrhu;
- 3.19. k návrhu projektu musí být přiložen písemný souhlas všech zakládajících organizací;
- 3.20. příloha návrhu projektu musí obsahovat prohlášení nositele opatřené podpisem statutárního orgánu nositele a razítkem nositele;
- 3.20.1. že při realizaci navrhovaného projektu nebude na činnost centra současně čerpána finanční podpora z účelových prostředků státního rozpočtu na výzkum a vývoj z jiného programu a že ze strany nositele nedojde k překrývání různých projektů financovaných z účelových prostředků státního rozpočtu na výzkum a vývoj,
- 3.20.2. že k datu podání návrhu projektu došlo z jeho strany k řádnému vypořádání všech závazků se státním rozpočtem a státními fondy republiky,

⁵ U grantů, projektů a výzkumných záměrů je nositel povinen uvést též identifikační kódy dle CEP a CEZ. Organizacím, které budou úspěšné ve výběrovém řízení, se umožní realizovat změny svých výzkumných záměrů, pokud jejich účast na řešení projektu center bude takovou změnu vyžadovat.

⁶ Nositelem se v souladu s terminologií CEP rozumí organizace, která prostřednictvím předloženého projektu žádá o státní podporu z účelových prostředků státního rozpočtu na výzkum a vývoj a s níž v případě úspěšnosti ve výběrovém řízení zadavatel, tj. MŠMT, uzavře smlouvu na realizaci tohoto projektu.

⁷ a to z titulu pracovníků státem podporovaného centra

⁸ např. prostorové a přístrojové vybavení centra, způsob úhrady provozních nákladů, způsob hospodaření s majetkem pořízeným z prostředků programu, způsob nakládání s výsledky a výstupy řešení projektu.

⁹ tj. účelových prostředků programu poskytovaných prostřednictvím MŠMT.

¹⁰ např. počty pracovníků jednotlivých subjektů zakládajících centrum vyčleněných na realizaci výzkumného programu centra, jejich pracovní kapacita a vymezení náplně práce v centru, jmenný seznam klíčových odborných pracovníků

¹¹ pokud existuje

- 3.20.3. že v návrhu projektu jsou uvedeny a pravdivě specifikovány všechny finanční zdroje vztahující se k předkládanému projektu,
- 3.20.4. že souhlasí se zveřejněním informací o projektu ve struktuře a rozsahu Centrální evidence projektů (CEP) spravované Radou vlády ČR pro výzkum a vývoj,
- 3.20.5. že souhlasí se zveřejněním závěrečné zprávy projektu prostřednictvím Státní technické knihovny,
- 3.20.6. že se zavazuje v souvislosti s činností centra ke zveřejňování výsledků a výstupů během realizace projektu a 5 let po jeho ukončení uvádět, že činnost centra byla podporována z účelových prostředků státního rozpočtu na výzkum a vývoj, včetně názvu programu a identifikačního projektu dle CEP.

4. Financování projektu

Z prostředků programu poskytnutých zadavatelem lze, v přímé souvislosti s realizací projektu

- 4.1. ze mzdových prostředků¹²
 - 4.1.1. mladým pracovníkům s vysokoškolským vzděláním do 35 let¹³ hradit tarifní mzdy, resp. platy, včetně nadtarifních složek (v ostatních neinvestičních nákladech lze nárokovat odpovídající odvody na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení),
 - 4.1.2. hradit tarifní a nadtarifní složky mzdy, resp. platu pracovníků přijatých na nově vytvořená pracovní místa na dobu určitou (tj. na dobu řešení projektu) v centru¹⁴; (v ostatních neinvestičních nákladech lze nárokovat odpovídající odvody na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení),
 - 4.1.3. pouze nositeli hradit ostatní osobní náklady, resp. výdaje;
- 4.2. hradit provozní náklady centra, pokud je možné je vyúčtovat¹⁵;
- 4.3. hradit režijní náklady¹⁶ maximálně do výše 20 % z ostatních neinvestičních nákladů¹⁷;
- 4.4. hradit investiční vybavení centra pořízené po začátku financování projektu,
- 4.5. přístroje, stroje a zařízení pořízené ze státního rozpočtu v rámci tohoto programu budou po skončení řešení projektu oceněny a bude s nimi naloženo podle pokynů zadavatele,
- 4.6. při užívání prostředků získaných ze státního rozpočtu v rámci tohoto programu je třeba postupovat v souladu se zákonem 199/1994 Sb., o zadávání veřejných zakázek, ve znění pozdějších předpisů, a s ostatními právními předpisy.
- 4.7. Z prostředků programu poskytovaných zadavatelem nelze hradit :
 - 4.7.1. náklady na stavby a stavební úpravy objektů;
 - 4.7.2. tarifní platy, resp. mzdy kmenových zaměstnanců zakladatelských organizací centra¹⁸;
 - 4.7.3. odpisy;
 - 4.7.4. režijní náklady vyšší než jsou uvedeny v bodě 4.3.

¹² Mzdové prostředky nesmí překročit 50% prostředků čerpaných z účelových prostředků na výzkum a vývoj.

¹³ Rozhodující je věk pracovníků k datu zahájení projektu, tj. 1.7.2000, resp. u později přijímaných pracovníků rozhoduje věk v den jeho přijetí do pracovního poměru.

¹⁴ u těchto pracovníků je nutno doložit i jejich pracovní náplně.

¹⁵ V případě nemožnosti tyto náklady fakturovat, budou se na jejich krytí podílet zakladatelské organizace centra a způsob jejich úhrady nutno uvést v návrhu zakladatelské smlouvy. Účetně nedoložitelné náklady, resp. výdaje, se uvádějí v položce režie.

¹⁶ Režijními náklady, resp. režii se rozumí v souladu s terminologií CEP a CEZ účetně nedokladovatelná poměrná část provozních nákladů např. na chod budovy (část nákladu na spotřebu el.energie, na teplo, úklid, ostrahu...).

¹⁷ Ostatními neinvestičními náklady se rozumí neinvestiční náklady bez mezd a režie.

¹⁸ tarifní mzdy hradí subjekt, u něhož je stávající zaměstnanec v pracovně právním vztahu

- 4.8. Na poskytnutí dotace z účelových prostředků státního rozpočtu na podporu výzkumu a vývoje není právní nárok.
- 4.9. Výše uvedené podmínky se v případě úspěšnosti návrhu projektu a uzavření smlouvy mezi nositelem a zadavatelem stanou pro nositele závaznými na celou dobu realizace projektu. Jejich nedodržení bude chápáno jako porušení nejen smluvních závazků, ale i rozpočtových pravidel a bude sankcionováno.

5. Výběr návrhů projektů

- 5.1. U všech předložených návrhů projektů bude provedena kontrola formálních náležitostí uvedených v části 6 tohoto vyhlášení a formální splnění podmínek pro založení centra uvedených výše v části 3 a 4.
- 5.2. Z posuzování budou okamžitě vyřazeny též všechny návrhy projektů těch zakládajících organizací, které v minulých letech jako nositelé projektů financovaných z účelových prostředků státního rozpočtu na výzkum a vývoj nedostály podmínkám smlouvy na řešení projektu výzkumu a vývoje.
- 5.3. Do hodnocení podle následujících kritérií budou zařazeny pouze návrhy projektů, které prošly úspěšně formální kontrolou uvedenou v bodech 5.1 a 5.2.
- 5.4. **Kritéria pro výběr návrhů projektů** jsou stanovena v souladu s cíli programu (kritéria mají stejnou váhu):
 - 5.4.1. **úplnost zajištění rozvoje daného směru výzkumu a vývoje** s přihlédnutím :
 - 5.4.1.1. u podprogramu A k vazbě na mezinárodní spolupráci,
 - 5.4.1.2. u podprogramu B i k uplatnění jeho výsledků v České republice ¹⁹;
 - 5.4.2. **počet kmenových pracovníků centra a jejich kvalifikace** - kvalita dosažených výsledků řešitele a jeho týmu ve výzkumu a vývoji za posledních pět let ²⁰ (preferovány budou návrhy projektů na větší centra, jejichž velikost však nepřesáhne adekvátnost cílům programu "Výzkumná centra");
 - 5.4.3. **průměrný věk kmenových pracovníků centra** (preferovány budou návrhy projektů s nižším věkovým průměrem pracovníků);
 - 5.4.4. **realizovatelnost návrhu projektu** – hodnoceny budou :
 - 5.4.4.1. obsah zakladatelské smlouvy,
 - 5.4.4.2. personální a věcné zabezpečení,
 - 5.4.4.3. přiměřenost požadovaných prostředků,
 - 5.4.4.4. uskutečnitelnost projektu a soulad s cíli programu ²¹,
 - 5.4.4.5. využití regionálních specifíků pro komplexní rozvoj regionu.
- 5.5. Hodnocením bude pověřena Rada programu, která vytvoří konečné pořadí návrhů projektů v podprogramu A a v podprogramu B doporučených zadavatelem k financování z účelových prostředků státního rozpočtu na podporu výzkumu a vývoje.
- 5.6. Rada programu má dvě komory ²². Je ustavena jako poradní orgán ministra školství, mládeže a tělovýchovy. Radě programu předsedá náměstek ministra pro vědu a vysoké školství.

¹⁹ kvalitativní změny oproti současnému stavu, které založením centra nastanou

²⁰ do hodnocení týmu se nezapočítává hodnocení absolventů vysokých škol a doktorandů

²¹ je např. možné oddělené umístění jednotlivých částí centra, ale nesmí ohrozit realizaci hlavního cíle programu

²² pro podprogram A a pro podprogram B

- 5.7. Rada programu si k návrhu projektu v případě potřeby vyžádá odborná stanoviska externích odborníků, popř. i ze zahraničí.
- 5.8. Rada programu si vyhrazuje právo předvolat řešitele k ústní obhajobě navrhovaných projektů, které splnily bod 5.1 a 5.2, příp. navštívit pracoviště.
- 5.9. Výběrové řízení bude ukončeno do 31.května 2000. Seznam přijatých i zamítnutých návrhů projektů bude zveřejněn na www stránkách MŠMT do jednoho týdne po ukončení výběrového řízení. Organizace nositele vybraného projektu bude současně vyzvána k uzavření smlouvy na realizaci projektu. Smlouva bude uzavřena na celou dobu realizace projektu, tj. do 31.12.2004.

6. Formální náležitosti a způsob předkládání návrhů projektů

- 6.1. Návrh projektu musí být vypracován elektronicky na formulářích speciálně vytvořených pro toto výběrové řízení. Formuláře, včetně stručného komentáře k vyplňování, seznamu součástí návrhu projektu a plného textu vyhlášení jsou vystaveny na www stránkách MŠMT na adrese <http://www.msmt.cz>, lze je též obdržet spolu s plným textem vyhlášeného programu v digitální formě na disketě proti předání nové čisté diskety 3,5" v odboru programů výzkumu a vývoje MŠMT, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1. Na toto místo je možné se obracet i s dotazy - tel.: 02/ 57193 547, e-mail: odbor31@msmt.cz.
- 6.2. Všechny části formulářů i položky musí být vyplněny podle pokynů uvedených ve formulářích. Částky celkové i jednotlivých finančních položek musí být navzájem v souladu a správně vyplněné. Výpočet nákladů projektu musí odpovídat kalkulaci i zdůvodnění jednotlivých položek finančních nákladů a přiloženým obchodním nabídkám v příloze.
- 6.3. K návrhu projektu musí být přiložena kopie dokladu o zřízení nebo založení organizace nositele²³ (např. živnostenského listu či kopie výpisu z obchodního rejstříku), návrh kompletní smlouvy subjektů zakládajících centrum dle bodu 3.17.
- 6.4. Vypracovaný návrh musí být uložen na disketě 3,5" v souborech jako tabulková (LN00.xls) a textová část (LN00.rtf) s výjimkou firemních dokumentů (živnostenský list, výpis z obchod. rejstříku...) v příloze. Digitální forma se nesmí, kromě uvedené výjimky, lišit od tištěné podoby
- 6.5. Název souborů po vyplnění elektronických formulářů musí zůstat stejný (LN00.xls a LN00.rtf). Disketa musí být označena štítkem obsahujícím viditelnou značku "LN", název nositele a e-mailovou adresu navrhovaného řešitele. Disketa nesmí obsahovat jiné soubory než dva výše uvedené.
- 6.6. Každý návrh projektu je ministerstvu předáván celkem ve čtyřech vyhotoveních seřazených dle pořadí uvedeného v seznamu součástí návrhu projektu, tj.: 1 originál + 2 úplné kopie včetně příloh + 1 elektronická forma na disketě 3,5". Originál návrhu projektu musí obsahovat originální podpisy a razítka.
- 6.7. Návrh projektu je předáván kompletní v uzavřené obálce označené "LN". Návrh projektu musí být dodán osobně do podatelny ministerstva nebo zaslán poštou na adresu Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy, odbor 31 programů výzkumu a vývoje, Karmelitská 7, P. O. Box. 78, 118 12 Praha 1.

²³ neplatí pro organizace zřízené ze zákona (např. veřejné vysoké školy) a ústavy Akademie věd ČR

- 6.8. Návrhy projektů musí být předány do podatelny ministerstva na výše uvedené adrese nejpozději **do 17. března 2000 do 12:00 hodin** (rozhodující je razítko podatelny ministerstva s vyznačením hodiny). Pokud je návrh zasílán na výše uvedenou adresu poštou, datum podacího razítka pošty s vyznačením hodiny musí odpovídat výše uvedenému termínu, včetně hodiny.
- 6.9. Zadavatel si vyhrazuje právo výběrové řízení na založení center výzkumu zrušit v případě, že prostředky státního rozpočtu neumožní realizovat program v předpokládané šíři nebo návrhy projektů nebudou odpovídat záměru na založení center výzkumu.